altiſſi.col.ij.lib.ij.Et ꝓ iſta cõcluſione Abb.hic adducit gloſ.not.
in clemẽ.diſpendioſam.de iudi.in verbo vſuris.q̃ dicit ꝙ forma q̃
tradit ibi in ꝓcedẽdo in cauſa vſurarũ nõ eſſet ſeruãda in foro ſe
culari qꝛ nõ poteſt lex canonica dare modũ ꝓcedẽdi in foro ſecu-
lari:qđ tñ non videt ꝓcedere ſine dubio:qꝛ cũ materia vſurarum
ſpectet ad ius canonicũ videt ꝙ poſſit dare formã que etiã in foro
ſeculari ſeruetur.⁊ ad hoc videt gl.notabilis in.c.j.in verbo eccle
ſiaſticis.de excep.in.vj.que tenet qđ forma q̃ tradit ibi qñ oppo-
nitur exceptio excõmunicationis debeat etiã obſeruari ſi i foro ſe-
culari opponatur.Et licet Domi.in.c.ij.in penul.notabili.de iu-
reiuran.in.vj.conetur dictas gl.cõcordare:tamẽ ratio ꝓdicta vide
tur omnino ꝓcedere:ex quo materia pertinet ad eccleſiã forma da
ta a iure canonico etiã in foro ſeculari debet obſeruari:qꝛ ſtatutuꝫ
fori ſecularis nõ videt in hoc habere poteſtatẽ.⁊ iđ cõcluſio ſupra
dicta ꝙ ſtatutũ laicorũ attẽdat in foro ſeculari videt habere locũ
43 niſi aliter in tali materia a iure canonico diſponatur.¶ †Ex pre
miſſa cõcluſione Abb.hic infert qđ clericus litigãs in foro ſecula-
ri nõ poterit appellare ante ſentẽtiã ſm qđ iura ciuilia diſponũt.
⁊ ita voluit Archi.ij.q.vj.in.c.nõ ita.⁊ idẽ ſequit Abb.in.d.c.qđ
clericis.col.fi.poſt Anto.de but.ibi.⁊ in.c.quatr.in.ij.not.de iudi.
⁊ idẽ Pet.de ancha.in.d.regula ea q̃.⁊ i.d.c.̃.ſ.eo.nã poſſe vel nõ
poſſe appellari reſpicit modũ ꝓcedẽdi ⁊ nõ deciſionẽ cauſe:vt no.
Alex.dicit i.l.j.circa fi.de leg.ij.vbi allegat Ant.de bu.i.d.c.qđ cle-
ricis.⁊ idẽ Alex.i ꝯſil.clxvj.viſo toto ꝓceſſu.circa fi.lib.ij.⁊ hoc de
plano ꝓcedit qñ agit de appellatiõe añ ſñiam.⁊ ſic de appellatio-
ne ab interlocutoria ꝓut docto.loquunt in locis.ſ.allega.quia ex
hoc ius partis perimit.ſecꝰ videtur ſi preciſe tollatur appellatio
etiã a diffinitiua:qꝛ tunc hoc videt reſpicere deciſionẽ cauſe:ideo
tale ſtatutũ nõ preiudicaret clerico litigãti in foro ſeculari:vt not.
voluit Areti.in.d.c.qđ clericis.i.iij.col.qꝛ ſicut interlocutoria qua
ꝓnunciatur nõ poſſe appellari habet vim diffinitiue:vt no.Bal.
in rubri.C.ne lice.ter.prouoca.col.ij.facit qđ not.Bar.in.l.titia.ff.
de accuſa.⁊ ita videt qđ talis ꝓnunciatio reſpiciat deciſoria.⁊ ad
hoc bene facit qđ no.Bal.i.l.j.in.v.q.C.ne filius ꝓ patre.vbi ingt
qđ quãdo ſtatutũ diſponit qđ contra inſtrumentũ nulla exceptio
opponat hoc pertinet ad deciſionem cauſe.ergo idem vr̃ quando
abſolute tollitur appellatio:qꝛ ius partis perimit.hoc etiã expſſe
tenet Peruſi.in.c.ſi duobus.§.deniq̃.col.j.de appel.dicens ꝙ ſta
tutum ꝙ nõ poſſit appellari a diffinitiua reſpicit deciſoria.alleg.
Anto.de but.in.d.c.qđ clericis.⁊ idẽ repetit Peruſi.in.c.vt debi-
tus.colũ.xiij.verſi.vij.querit.de appel.Ex quo inferri videtur qđ
qñ appellat a grauamine irreparabili tũc appellatio reſpicit de-
44 ciſionem:alˢ ſecus.¶ †Similiter ⁊ ſecũdo retenta cõcluſione ſu-
pra facta infertur ſm Abb.qđ clerico litigãte in foro ſeculari ſer-
uabitur inſtãtia iuris ciuilis etiã cõtra clericũ.alleg.Calde.i diſ-
putatione ꝓallegata.ſtatuto cauet.quẽ etiã refert ⁊ ſequit Pet.
de anch.i.d.rub.ea q̃.i char.fi.⁊ iđ ſtatutũ laicorũ limitans tẽpus
inſtãtie:ſeruabit etiã cõtra clericũ litigantẽ in curia ſeculari:vt no.
Anto.de butri.i.d.c.qđ clericis.col.viij.⁊ Jmo.ibi.col.j.⁊ Saly.in
45 aut.caſſa.in.j.q.C.de ſacroſan.eccle.¶ †Tertio inferri põt ad que
ſtionẽ de qua alˢ Piſis dubitatũ fuit an ſtatutũ laicorũ ꝙ debeat
fieri cõpromiſſuꝫ habeat locũ ꝯ clericum litigantẽ in foro ſeculari.
Et vr̃ dicẽdũ qđ ſic:qꝛ cõpromittere eſt de ꝓceſſu litis:vt no.Bal.
dicit in.l.ſi iudex.in fi.ff.de his q ſunt ſui.⁊ iđ exceptio que ĩpedit
ꝓceſſum impedit cõpromiſſum:vt no.Bal.in.l.fratris.C.de tranſ-
ac.ergo vr̃ ꝙ clericus teneat ad cõpromiſſum:qꝛ in reſpicientibus
ordinẽ ⁊ ꝓceſſuꝫ clericꝰ litigans in foro ſeculari obligat:vt.ſ.dictũ
eſt.Et ꝑ iſtã rõnem cõcludit Pau.de ca.in cõſilio.lxxiij.qđ i cã ap-
pellationis.col.fi.ꝙ forenſis litigãs in foro alieno vbi viget tale ſta
tutũ cogat ad cõpromiſſum.⁊ idem tenet Pau.de caſt.in cõſi.lxvj.
ſuper primo dubio.in tertio dubio in fi.⁊ ita etiã cõſuluit Ricar.
de Saly.in cõſi.incipi.in queſtione vertente inter regeꝫ Cypri.vbi
cõſuluit qđ ſtãte ſtatuto Janue qđ magiſtratus ad partis petitio-
nem teneat cauſam cõmittere bonis viris cognoſcendã ⁊ terminã
dam.⁊ etiam forẽſis litigans in tali loco ligat:qꝛ reſpicit ordinato
ria:prout etiam late ꝓbat Pau.de caſtr.in cõſi.lxxiij.ſ.allegato.⁊
in clerico hic nouiſſime tradit Pe.Philip.cor.in cõſi.cxiiij.quam
uis prio aſpectu.lib.ij.lꝫ de ſupradictis nullã faciat mentionẽ.Et
iſta ꝯcluſio vera eſt:⁊ vr̃ ꝓcedere qñ ſtatutũ ſimpliciter cogit ad cõ
promiſſuꝫ ⁊ vlterius nõ diſponit:ſecus ſi ꝑ ſtatutũ vlteriꝰ ꝓcedat:
vt qꝛ dicat ꝙ laudũ ſecutũ ex tali cõpromiſſo habeat paratam exe-
cutionẽ vel qđ reductio ad arbitriũ boni viri peti nõ poſſit.naꝫ ta
li caſu cũ tollunt remedia iuris cõtra iniq̃tatẽ arbitrorum ſtatu-
tũ videt deciſionem reſpicere ſicut ſupradictũ eſt de ſtatuto prohi-
bente appellationẽ a diffinitiua.Et de ſtatuto qđ contra inſtrumẽ
tum nulla exceptio opponatur.⁊ ita in terminis hoc voluit Bal.
in conſi.incipien.punctus ſuper quo cõſilium petitur talis eſt.di-
cit ſtatutũ vbi loquitur in ſtatuto prohibente reductionem ⁊ alia
iuris remedia contra laudum.⁊ cõcludit tale ſtatutũ nõ habere lo
cũ in clericis litigãtibus in foro ſeculari.⁊ hoc idẽ tenet Bal.in.c.
fi.verſi.quid ſi ſtatutũ vt lite pen.vbi ingt ꝙ ſtatutũ de cauſis com
promittendis magis reſpicit ordinem ꝓcedendi.i.corã quo ⁊ qua

liter ꝓcedatur:quã deciſionẽ cauſe:niſi forte alterata ſit deciſio ꝑ
poteſtatẽ arbitris attributã.¶ Et ex ꝓdictis inferri vr̃ ꝙ cũ a ſen
tẽtia arbitri appellari nõ poſſit.l.diem proferre.§.ſtari.ff.de arbi.
ꝙ cõpromiſſum i arbitros dicat reſpicere deciſoria ſicut ſupradi-
ctũ eſt de ſtatuto ꝙ tollit appellationẽ a diffinitiua.⁊ ꝑ cõſeqnẽs
infert ꝙ nõ haberet locum in clericis litigantibꝰ in foro ſeculari.
Jllud clarũ eſt ꝙ ſtatutũ laicoꝝ de compromiſſis de vi cõpulſiua
nõ includit clericos etiam in minoribꝰ conſtitutos:vt.ſ.dixi alle-
gãdo Bal.in.d.c.cũ veniſſent.col.iiij.de eo qui mit.in poſ.⁊ ideꝫ
tradit Bal.in.l.j.in repe.in char.xij.C.de ſum.trini.¶ Secundo
principaliter Abb.proſequit qñ ſtatuta inferioꝝ a principe ad cle
ricos vel eccleſias porrigunt.¶ Et ꝑmo cõcludit ipſe ꝙ qñ ſpãli-
ter de clericis vel eccleſijs loquunt ex defectu poteſtatis nõ valent
vt hic.⁊ ita per iſtum tex.tenet Bar.in.l.j.col.xj.vſi.v.quero.C.de
ſum.tri.Abb.in.d.c.qđ clericis.de foro cõpe.⁊ idẽ Car.in.c.ꝑpen-
dimus.in.x.q.de ſen.excõ.Nã ſi lex principis iſto caſu nõ valet vt
ſupradictũ fuit a fortiori ſtatutũ inferioris nõ valebit.cum in iſta
materia ipſi principi pluſq̃ inferioribus tribuat vt no.Bar.i.l.ſi
diuina domus.C.de exac.tribu.lib.x.Hoſt.⁊ doc.i.c.fi.de ſol.Bal.
in.l.pꝫ.C.de ſa.ſan.ecc.⁊ in cõſi.cccxxxvj.circa fi.lib.j.Et hoc ꝓce-
dit nõ ſolũ in clericis ⁊ in rebꝰ eccleſiaſticis ſed etiam in bonis pa
trimonij clericorũ:qꝛ non ſunt de foro laicorũ:vt Abb.hic dicit.⁊
eſt tex.in.l.decernimus.C.de epiſ.audi.⁊ no.Oldr.in conſil.lxxxiij.
an epiſcopꝰ.ergo ſtatutis laicorũ nõ ſubijciunt:qꝛ a pari ꝓcedũt
forum ſortiri ⁊ ligari ſtatutis:vt.ſ.dixi in euidẽtialibus.¶ Secũ
do predicta concluſio locum hꝫ non ſolũ qñ clerici nominant:ſed
etiam quando alie perſone intuitu clericorum opprimunt:qꝛ etiã
46 ſtatuta † facta contra conſanguineos clericorum dicuntur contra
libertatẽ eccleſiaſticã:vt no.Ang.dicit per gloſ.ibi in.l.j.ff.in ius
voc.vt eant.⁊ idem tenet Barto.in.l.j.in fine.ff.de his que pe.no.
⁊ in.l.hi penes.ſ.de agri.⁊ cẽſi.lib.xj.⁊ ad hoc bonus tex.in.c.ſciãt
cuncti.de elec.in.vj.cum ſimili.vt tradunt Moder.hic.⁊ Alexan.
in.d.l.j.⁊ And.ſicu.in conſilio.xxix.lib.iiij.facit tex.in.c.quicũq̃.
de ſenten.excom.in.vj.⁊ quod de concubinis clericorum not.Pe.
de anchara.in conſilio.cxcvij.magnifice ⁊ illuſtris.¶ Ex premiſ-
ſa conclu.primo infertur ſm Abb.hic non valere ſtatutum ꝙ cõ-
ductores pro futuro tempore certo caſu poſſint res cõductas etiã
clericorum dimittere:qꝛ laici in preiudicium clericorũ hoc ſtatue-
re non potuerũt.⁊ ita in terminis cõſuluit Bar.in conſi.clxxxvij.
domini priores.Et ſequit Pet.de ancha.in.c.j.ſ.eo.char.xxij.ver-
ſicu.quero etiam de queſtione.¶ Secũdo infertur ſecũdum Ab-
batem hic ad ſtatutum Senarum quod conducens apothecam
etiam eccleſie vel clericorum non poſſit expelli ſoluendo ſolitã pẽ-
ſionem non valet in preiudicium clericorũ.⁊ in ſimili caſu tradit
Alexander in conſil.xvij.viſo inſtrumento.columna penultima
lib.iiij.⁊ Andr.ſicu.in conſilio.xiiij.in ſecundo dubio.in ſecundo
47 libro.¶ †Tertio Abb.infert ad queſtionem ſtatuto laicorum ca
uetur quod clericis idem ius reddatur in foro ſeculari quod red-
ditur laicis in foro eccleſiaſtico.nã iſto caſu Abb.concludit quod
licet ſtatutũ loquatur de clericis:tamen valet quia in effectu nul-
lum preiudiciũ infertur clericis:ſed ſolum beneficia ſtatutorũ lai
corum denegantur clericis:quo caſu nulla iniuria eis infertur.vt
Abbas hic dicit.⁊ idem poſt Jaco.butri.Bal.tenet in aut.caſſa.
ff.de ſac.ſanc.eccle.in verſi.ſed queritur.⁊ ſequuntur ibi Saly.Ful
go.⁊ Pau.de caſt.vt notat Bal.per illum text.in.l.ſi quis curia-
lis.verſicu.deinde noto.C.de epiſcopis ⁊ cleri.cum ſimi.vt tradit
Alexan.in conſilio.ccviij.ſtatutis.colum.v.libro.ij.⁊ etiam infra
dicam.⁊ hoc tamen limitatur vt per Bal.in conſi.xiiij.caſus.col.
48 iij.verſicu.non obſtat.libro primo.¶ †Quarto infertur non va-
lere ſtatutum quo Florentie cauetur quod poſſeſſio eccleſie vel be
neficij accipi non poſſit ſine licentia dominorum.nam tale ſtatu-
tum non valet cũ expreſſam faciat mẽtionem de eccleſiaſticis.⁊ ita
in terminis late conſuluit Abb.in conſil.lxxxiij.preſens dubiũ in
effectu in.j.lib.⁊ licet tale ſtatutũ videat factũ bona rõne vt ſcãda
lum euitet vt in tali ſtatuto tradit Ang.in cõſi.xxiij.dictũ ſtatutũ
hoc non facit:qđ valet qꝛ in ſtatuto nõ ſolũ iuſta cauſa ſtatuẽdi ſꝫ
etiã poteſtas requiritur vt Moder.dicũt hic.ex quo inferũt non
valere ſtatutũ ꝙ qs nõ debeat ĩpetrare bñficiũ eccleſiaſticũ ſine li-
49 cẽtia dñi tꝑalis.¶ †Quinto infert non valere ſtatutũ excludens
monialẽ a ſucceſſione ex quo ſpecialiter de religioſis dicit.⁊ ita vo
luit Bar.in.l.fi.col.iij.C.de pac.⁊ licet Bar.ibi diſtinguat an ſtatu
tũ loquat ꝺ ingrediente vel ingreſſo:tamen communis opinio eſt
contra Bart.qđ indiſtincte non valeat ſtatutũ.Ange.in.d.l.fi.col.
pe.⁊ idem Bal.in.l.omnes populi.colum.vij.verſi.ſed quid ſi ſta-
tutum dictet.ff.de iuſt.⁊ iur.Matheſi.in nota.cxliij.nota mirabi-
le dictum Pau.de caſt.in.l.ſi quis id quod.ff.de iuriſdi.om.iudi.
⁊ in conſilio.cccxxxv.primum dubium.colum.iiij.cum ſimi.vt pro-
ſequitur alex.in.l.ſtipulatio hoc modo concepta.col.xviij.de verb.
ob.⁊ in conſi.cxxxix.viſo themate.col.fi.li.ij.abb.hic in repe.col.xx.
ver.circa illuꝫ caſum.⁊ do.Pe.de vbal.in trac.de ſucceſ.abinteſta.
colum.x.ver.an valeat ſtatutum.⁊ dixi in.l.fin.C.de pac.¶ Sexto
non valet ſtatutum quod ſi clericus declinauerit iuriſdictionem
poteſtatis